

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Wijziging Besluit kinderopvangtoeslag in verband met een extra verhoging van de maximum uurprijzen 2024

Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

- Dienst Toeslagen, de uitvoeringsorganisatie die de kinderopvangtoeslag verstrekt;
- Kinderopvangorganisaties, omdat de maximum uurprijzen van invloed zijn op de kosten die zij doorberekenen aan ouders;
- Ouders, omdat onder andere de maximum uurprijzen bepalend zijn hoeveel kinderopvangtoeslag zij ontvangen.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Dienst Toeslagen, ouders en kinderopvangorganisaties.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Dienst Toeslagen is betrokken bij het bepalen van de termijn waarbinnen de voorschotten kinderopvangtoeslag voor 2024 uitgekeerd kunnen worden op basis van de hogere maximum uurprijzen. Kinderopvangorganisaties zijn indirect betrokken via gesprekken met de brancheorganisaties uit de kinderopvangsector.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

Op basis van de kwartaalrapportages kinderopvang blijkt dat de gemiddelde uurtarieven in de kinderopvangsector hoger liggen dan de maximum uurprijzen voor de kinderopvangtoeslag. Het verschil tussen het uurtarief van een kinderopvangorganisatie en de maximum uurprijs moeten ouders zelf betalen. De laatste jaren is het verschil tussen de maximum uurprijzen en de gemiddelde uurtarieven in de sector groter geworden.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Jaarlijks worden de maximum uurprijzen voor de kinderopvangtoeslag geïndexeerd op basis van de gemiddelde loon- en prijsontwikkeling. Het kan zijn dat de loonontwikkeling in de kinderopvangsector hoger is dan de stijging van de maximum uurprijzen. Indien kinderopvangorganisaties dit doorberekenen in hun uurtarieven wordt het verschil met de maximum uurprijzen groter. Tevens is het de afgelopen jaren voorgekomen dat beleidsmaatregelen ten behoeve van de kinderopvang bekostigd zijn door de maximum uurprijzen iets minder te indexeren. Er hebben echter ook intensiveringen in de kinderopvangtoeslag plaatsgevonden, bijvoorbeeld als gevolg van maatregelen om de kwaliteit van de kinderopvang te bevorderen. De kinderopvangtoeslag is verhoogd om deze kwaliteitsverbetering mogelijk te maken.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Op basis van de eerste kwartaalrapportage kinderopvang van 2023 liggen de gemiddelde uurtarieven ten opzichte van de maximum uurprijzen 2,3% hoger voor dagopvang, 5,9% voor buitenschoolse opvang en ongeveer 1% voor gastouderopvang. Dit zijn gemiddelde tarieven. Het verschilt per kinderopvangorganisatie of hun uurtarieven boven de maximum uurprijzen liggen. Op dit moment hanteert 63% van de kinderdagopvang een tarief dat boven de maximum uurprijs ligt. Bij de BSO is dit 71% en bij de gastouderopvang is dit 56%. Met de extra verhoging gaat dit verschil terug naar 56% voor kinderdagopvang, 40% voor BSO en 26% voor gastouderopvang. Een en ander is wel afhankelijk van in hoeverre kinderopvangorganisaties overgaan tot verdere tariefverhogingen.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

De maximum uurprijzen voor de kinderopvangtoeslag worden elk jaar geïndexeerd op basis van een gewogen gemiddelde van de ontwikkeling van de loonvoet van bedrijven (aandeel 80%) en de ontwikkeling van de consumentenprijsindex (aandeel 20%). Dit gebeurt conform geldende regelgeving op basis van de ramingen van het Centraal Planbureau. Het is belangrijk dat de maximum uurprijs aan de hand van deze objectieve criteria wordt vastgesteld en niet direct de werkelijke uurtarieven in de kinderopvang volgt. Dit om te voorkomen dat een prikkel ontstaat waarbij hogere tarieven enkel zouden leiden tot hogere winsten en kosten hiervan worden afgewenteld op de belastingbetaler. Dit heeft ertoe geleid dat het verschil tussen maximum uurprijs en de daadwerkelijk gehanteerde tarieven de afgelopen jaren is toegenomen (zie onder c). Voor deze systematiek wordt een evaluatie voorbereid.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Overheidsinterventie bevordert de toegankelijkheid van formele kinderopvang voor ouders. Als de maximum uurprijs niet wordt verhoogd, wordt de kinderopvang minder toegankelijk voor werkende ouders.

2. Wat is het beoogde doel?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

De kinderopvangtoeslag verlaagt de financiële drempel voor ouders om te gaan werken en het vergemakkelijkt de combinatie van werk en zorgen voor kinderen. De kinderopvangtoeslag is voor ouders van wie de kinderen naar formele kinderopvang gaan (kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, gastouderopvang). Deelname aan kinderopvang stimuleert daarnaast de ontwikkeling van kinderen.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

De kinderopvangtoeslag draagt bij aan duurzame inclusieve economische groei (SDG 8), omdat iedere werkende ouder daardoor in de gelegenheid wordt gesteld om de zorg voor de kinderen te combineren en het bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Niet van toepassing

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Niet van toepassing

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

De kinderopvangtoeslag verlaagt de financiële drempel voor ouders om te gaan werken en het vergemakkelijkt de combinatie van werk en zorgen voor kinderen. De kinderopvangtoeslag is voor ouders van wie de kinderen naar formele kinderopvang gaan. Hierdoor is dit instrument effectiever dan generieke fiscale maatregelen zoals het verlagen van de belastingschijftarieven. Daarom is ervoor gekozen om de maximum uurprijzen voor de kinderopvangtoeslag te verhogen.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Door de wijziging van het Besluit kinderopvangtoeslag ontvangen ouders meer kinderopvangtoeslag, waardoor de kinderopvang meer toegankelijker wordt.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Voor de wijziging van het Besluit kinderopvangtoeslag wordt een uitvoeringstoets gevraagd aan Dienst Toeslagen. Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) zal de gevolgen van dit besluit voor de regeldruk toetsen. Deze zullen in een latere versie van het concept besluit worden toegelicht.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Deze wijziging komt voort uit een aangenomen amendement bij de Algemene Financiële Beschouwingen in 2023. De maximum uurprijzen voor de kinderopvangtoeslag worden verhoogd met verhoogd tot 2,95% boven het huidige gemiddelde instellingstarief (op basis van opgaven van ouders). Dit levert een verhoging van de maximum uurprijs op met:

- € 0,60 (6,22%) in de dagopvang
- € 0,82 (9,90%) in de buitenschoolse opvang
- € 0,29 (4,00%) in de gastouderopvang

In combinatie met de reguliere indexering komt de maximum uurprijs in 2024 uit op:

- o € 10,25 in de dagopvang
- o € 9,12 in de buitenschoolse opvang
- o € 7,53 in de gastouderopvang

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

De indieners van het amendement beogen met de verhoging van de maximum uurprijzen deze meer aan te laten sluiten bij de uurtarieven die ouders betalen. Voor ontvangers van kinderopvangtoeslag die in 2024 een uurtarief boven het maximum uurtarief volgend uit reguliere indexatie betalen, levert dit besluit een verlaging van de netto-uitgaven aan kinderopvang en daarmee positieve inkomenseffecten op. Dienst Toeslagen en de ATR zullen in een later stadium een uitvoeringstoets, respectievelijk een regeldruktoets uitvoeren.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Dienst Toeslagen zal anticiperen op deze wijziging van het Besluit kinderopvangtoeslag. Daarmee worden voorschotten uitgekeerd voordat de wijziging is gepubliceerd in het Staatsblad. Een risico hierbij is dat de nieuwe Tweede Kamer bij de voorhangprocedure een andere mening heeft over de verdeling of omvang van de indexatie dan vastgesteld in dit amendement. In dat geval zal Dienst Toeslagen een verrekening moeten doorvoeren in de daaropvolgende maanden. Dit kent stevige uitdagingen voor de uitvoering en kan bovendien ook tot terugvorderingen leiden. Ook kunnen kinderopvangorganisaties de verhoging van de maximum uurprijzen voorvertalen naar hun uurtarieven. Aangezien de kinderopvang een marktsector is kunnen wij geen bindende afspraken maken dat kinderopvangorganisaties niet hun uurtarieven gaan verhogen. Wel kunnen we een oproep doen aan de brancheorganisaties om dit benadrukken.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Het is mogelijk om de uurtarieven van instellingen te monitoren via de kwartaalrapportages, zoals dat nu gebeurt. Het amendement roept op tot onderzoek naar de gevolgen van de maatregel en om afspraken te maken met de sector dat zij naar aanleiding van de verhoging van de maximum uurprijzen niet de tarieven voor ouders verhogen. Middels de kwartaalrapportages zal gemonitord en achteraf bekeken worden of de extra verhoging van de maximum uurprijzen heeft geleid tot een stijging van de gemiddelde uurtarieven.

